

POSTANOWIENIE

8 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Władysław Pawlak

na posiedzeniu niejawnym 8 maja 2026 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa M.K.

przeciwko Bank spółce akcyjnej w W. (poprzednio Bank1 spółka akcyjna w W.)

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w W. (poprzednio Bank1 spółka akcyjna w W.)

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie

z 19 września 2025 r., I ACa 2170/22,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5417 (pięć tysięcy czterysta siedemnaście) zł, z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia pozwanemu niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.

[PG]

UZASADNIENIE

Pozwem z 16 marca 2020 r. skierowanym przeciwko Bank1 S.A. w W. (obecnie Bank S.A. w W., KRS nr [...]), powód – M.K. wniósł o zasądzenie od strony pozwanej na jego rzecz kwoty 42.416,63 zł wraz z odsetkami ustawowymi

za opóźnienie w płatności liczonymi od 25 lutego 2020 r. do dnia zapłaty oraz kwoty 37.2960,55 CHF wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w płatności liczonymi od 25 lutego 2020 r. do dnia zapłaty, ewentualnie, o zasądzenie kwoty 62.971,45 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w płatności liczonymi od dnia 25 lutego 2020 r. do dnia zapłaty. Powód – M.K. wskazał, że 6 kwietnia 2008 r. wraz z rodzicami – E.K. i C.K. zawarł z Bank1 S.A. z siedzibą w W. (poprzednikiem prawnym pozwanego) umowę kredytu na cele mieszkaniowe [...] Nr [...], przy czym kwota kredytu miała być przeznaczona na zakup lokalu mieszkalnego o pow. 66,35 m² oraz garażu usytuowanego w przyziemiu budynku nr [...] położonego przy ul. [...] w K. Aneks nr [...] z dnia 24 lipca 2014 r. umożliwiono powodowi spłatę kredytu w walucie CHF. Wskazał także, że przy uznaniu kwestionowanych postanowień spornej umowy za kształtujące główne świadczenia stron, umowa ta musi zostać uznana za nieważną. Za nieważnością umowy w ocenie powoda może także przemawiać jej sprzeczność z naturą stosunku prawnego umowy kredytu, wynikająca z niedookreślenia wysokości świadczeń stron spowodowanej odniesieniem ich wysokości do kursów waluty CHF ustalanych jednostronnie przez Bank oraz obciążenia kredytobiorcy nieograniczonym ryzykiem kursowym, jak również sprzeczność umowy z art. 69 ust. 1 i 2 ustawy Prawo bankowe, wynikająca z braku możliwości określenia na podstawie zapisów umowy kwoty kredytu, tj. salda kredytu wyrażonego w walucie CHF.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości. Wskazał, że zawarta między stronami umowa kredytu stanowi ważne oraz skuteczne zobowiązanie i brak jest podstaw do stwierdzenia jej nieważności z mocy prawa; kredyt indeksowany do waluty obcej nie jest kredytem złotowym. W przypadku, natomiast, przyjęcia dopuszczalności tzw. „odfrankowania” spornej umowy kredytu, pozwany Bank podniósł zarzut przedawnienia roszczeń powoda obejmujących nadpłaty powstałe w okresie od dnia zawarcia umowy do dnia 24 marca 2010 r. W przypadku, zaś, unieważnienia przez Sąd umowy kredytu pozwany Bank podniósł ewentualny zarzut potrącenia wierzytelności powodów o zapłatę dochodzonej kwoty z wzajemną wierzytelnością strony pozwanej o zwrot kwoty udzielonego powodowi kredytu w wysokości 300.000 zł oraz wierzytelności strony powodowej z tytułu tzw. wynagrodzenia za korzystanie z kapitału, tj. kwoty

103.075,34 zł, łącznie 403.075,34 zł. W przypadku, zaś, nieuwzględnienia ewentualnego zarzutu potrącenia pozwany Bank podniósł ewentualny zarzut zatrzymania kwoty 300.000 zł stanowiącej roszczenie pozwanego Banku wobec strony powodowej o zwrot kwoty udzielonego kredytu oraz kwoty 103.075 zł, stanowiącej roszczenie pozwanego Banku wobec powoda o wynagrodzenie z tytułu korzystania z kapitału, czyli łącznie kwoty 403.075,34 zł. Wobec dokonania przekształceń podmiotowych po stronie pozwanej ostatecznie B. S.A., jako spółka uprzednio przejmująca spółkę – Bank S.A. z siedzibą w W., w konsekwencji, zmienił nazwę na Bank1 S.A. w W.

Wyrokiem z 28 września 2022 r. Sąd Okręgowy w Krakowie zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 42.416,63 zł oraz kwotę 37.960,55 CHF - obie kwoty z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 20 maja 2022 r. do dnia zapłaty (pkt 1); oddalił powództwo w pozostałej części (pkt 2).

Apelację od powyższego wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie wniósł pozwany zaskarżając wyrok w części, tj. w zakresie punktu 1 oraz 3 zarzucając naruszenie przepisów postępowania tj.: art. 235² § 1 pkt 2 i 5 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c.; art. 233 § 1 k.p.c. oraz naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.: art. 385¹ § 1 k.c.; art. 385¹ § 1 i 2 k.c.; art. 69 ust. 3 Pr. Bank. w zw. art. 385¹ § 1 i 2 k.c.; art. 358 § 2 k.c. w zw. z art. 385¹ § 1 i 2 k.c.; art. 405 k.c. w zw. z art. 410 § 2 k.c.; art. 498 § 2 k.c. w zw. z art. 499 k.c.; art. 498 § 1 k.c. w zw. z art. 203¹ § 3 k.p.c.; art. 496 k.c. w zw. z art. 497 k.c.; art. 61 § 1 k.c.

Powód wniósł, między innymi, o oddalenie apelacji

W ocenie Sądu Apelacyjnego w Krakowie apelacja pozwanego nie odniosła skutku, w szczególności, podniesione w apelacji strony pozwanej zarzuty naruszenia prawa materialnego nie mogły doprowadzić ani do zmiany zaskarżonego wyroku poprzez, oddalenie powództwa, ani do jego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Wśród wielowątkowych rozważań, dokonując oceny zgodności zaskarżonego wyroku z przepisami prawa materialnego Sąd odwoławczy podzielił argumentację prawną Sądu Okręgowego w Krakowie. Sąd Apelacyjny nie zaakceptował zarzutów zmierzających do podważenia abuzywnego charakteru wskazanych przez Sąd I instancji postanowień umownych. W rezultacie stwierdzenie abuzywności kwestionowanych przez

powoda postanowień skutkowało nieważnością całości umowy kredytowej. Konsekwencją stwierdzenia nieważności spornej umowy kredytu był obowiązek zwrotu na rzecz powoda na podstawie art. 405 k.c. w zw. z art. 410 k.c. świadczeń uiszczonych na rzecz Banku w związku z zawartą umową. Wobec powyższego, żądanie pozwu dotyczące zapłaty trafnie zostało uwzględnione. Jak stwierdził Sąd II instancji nie było podstaw do uwzględnienia zgłoszonego przez pozwanego zarzutu potrącenia, jak i zarzutu zatrzymania.

Ostatecznie wyrokiem z 19 września 2025 r., Sąd Apelacyjny w Krakowie, w szczególności, oddalił apelację strony pozwanej.

Pozwany skargą kasacyjną zaskarżył powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 19 września 2025 r. w całości. Skargę tę oparł na zarzutach naruszenia przepisów prawa materialnego, tj.: art. 385¹ § 1 k.c.; art. 385¹ § 1 i 3 k.c. oraz art. 385² k.c. w zw. z art. 6 ust. 1 Dyrektywy 93/13; art. 385 § 1 i 2 k.c.; art. 65 § 1 i 2 k.c.; art. 56 k.c. w zw. z art. 41 ustawy - Prawo wekslowe (stosowanego na zasadzie analogii legis), art. 56 k.c. w zw. z art. 358 § 2 k.c., oraz art. 56 k.c.; art. 69 ust. 3 Ustawy - Prawo bankowe w zw. art. 385¹ § 1 i 2 k.c.; art. 385¹ § 1 i 2 k.c.; art. 358 § 2 k.c. w zw. z art. 385¹ § 1 i 2 k.c.; art. 58 § 1 i 3 k.c. w zw. z art. 385¹ § 1 i 2 k.c. oraz w zw. z art. 6 ust. 1 Dyrektywy 93/13; art. 410 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 405 k.c.; art. 410 k.c. w zw. z art. 405 i art. 385¹ § 1 i 2 k.c. oraz art. 6 ust. 1 Dyrektywy Nr 93/13; 385¹ § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 455 k.c. w z. z art. 481 § 1 k.c.

Na podstawie art. 398⁴ § 2 k.p.c. w związku z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. oraz 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. skarżący wniósł o przyjęcie jego skargi do rozpoznania, ze względu na - istnienie potrzeby wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, tj. art. 385¹ § 1 i 2 k.c., odnośnie do kwestii, „które postanowienia charakterystyczne dla umów kredytu indeksowanych do franka szwajcarskiego są abuzywne, a w przypadku stwierdzenia przez sąd, że uprawnienie banku do ustalania kursu franka szwajcarskiego narusza rażąco interesy konsumenta i jest niezgodne z dobrymi obyczajami: czy abuzywna jest wówczas wyłącznie Klauzula Kursowa określająca sposób ustalenia wartości franka szwajcarskiego, czy też wszystkie postanowienia dotyczące indeksacji kredytu, tj. Klauzula Kursowa i Klauzula Ryzyka Walutowego stanowiąca, że wysokość zobowiązań z umowy kredytu zależna jest od zmiennej

na przestrzeni obowiązywania umowy wartości waluty obcej?”(1); potrzebę wykładni przepisów wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, tj. art. 410 k.c. w zw. z art. 405 i art. 385 § 1 i § 2 k.c. oraz art. 6 ust 1 Dyrektywy Nr 93/13, przy czym rozbieżność ta, w ocenie pozwanego, dotyczyła kwestii, w jakiej przepisy te odnoszą się do zasad rozliczeń stron nieważnej umowy (tj. do zastosowania tzw. teorii dwóch kondycji albo teorii salda), w szczególności w kontekście najnowszego orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-396/24, które nakazuje stosowanie teorii salda - co pozostaje w sprzeczności z dominującą linią orzecniczą sądów krajowych (2) oraz z uwagi na - występujące w sprawie istotne zagadnienia prawne polegające na konieczności odniesienia się przez Sąd Najwyższy do następujących kwestii: „czy na etapie oceny możliwości obowiązywania umowy po usunięciu postanowienia abuzywnego, tj. na etapie, poprzedzającym etap zastępowania postanowienia abuzywnego przepisem dyspozytywnym, o którym mowa w orzeczeniach TSUE C-26/13 Kasler, C-260/18 Dziubak i C-932/19 OTP Jelzalogbank Zrt, dopuszczalne jest ustalenie treści umowy (stosunku prawnego) w zakresie, który był regulowany przez abuzywną normę, na podstawie art. 65 § 1 i 2 k.c. lub art. 56 k.c. w zw. z art. 41 ustawy - Prawo wekslowe lub art. 56 k.c. w zw. z art. 358 § 2 k.c. lub art. 56 k.c. w zw. ze wskazanymi w przypisie kilkudziesięcioma przepisami, z których na zasadzie analogii iuris lub analogii legis wynika, że w polskim prawie obowiązuje generalna norma, zgodnie z którą wartość waluty obcej określa się według kursu średniego NBP?”(3); „czy jeżeli bez abuzywnego postanowienia umowa kredytu indeksowanego do CHE nie może obowiązywać, to dochodzi do automatycznej jego substytucji normą dyspozytywną, o ile tylko zastosowanie środków krajowych zapewnia doprowadzenie do sytuacji, jaka miałby miejsce, gdyby umowa nie zawierała tego abuzywnego postanowienia?”(4); „czy art. 358 § 2 k.c. stanowi szczegółowy przepis dyspozytywny, który znajduje zastosowanie z mocy prawa (automatycznie) w miejsce abuzywnej Klauzuli Kursowej określającej sposób ustalenia kursu franka szwajcarskiego, na potrzeby operacji związanych z indeksowaniem przy wypłacie i przy spłacie kredytu?”(5); „czy rozważając unieważnienie umowy o kredyt indeksowany do waluty obcej na skutek uznania, że postanowienia odsyłające do tabeli kursów (klauzula kursowa) mają charakter

niedozwolony należy mieć na względzie wyłącznie oświadczenie kredytobiorcy, czy badać również, czy określone rozstrzygnięcie prowadzi do zrealizowania celu Dyrektywy 93/13?”(6).

W odpowiedzi na skargę pozwanego Banku, powód wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu ze skargi kasacyjnej według norm przepisanych wraz z należnymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego liczonymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzone do dnia zapłaty; w przypadku, zaś, przyjęcia skargi kasacyjnej pozwanego do rozpoznania przez Sąd Najwyższy powód wniósł o oddalenie skargi kasacyjnej w całości, zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu ze skargi kasacyjnej według norm przepisanych wraz z należnymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego liczonymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzone do dnia zapłaty.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności

kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, Nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Skarżący powołał się w skardze kasacyjnej na przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., lecz żadna z nich nie wystąpiła.

Zgodnie z ugruntowanym orzecnictwem Sądu Najwyższego, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) polega na sformułowaniu tego zagadnienia, wskazaniu przepisu, na tle którego ono powstało i przedstawieniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z 11 stycznia 2002, III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, nie publ. i z 15 czerwca 2016 r., V CSK 4/16, nie publ.).

Z kolei oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo, iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecnictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ., z 26 czerwca 2015 r., III CSK 77/15, nie publ. i z 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, nie publ.).

Odnosząc się w pierwszej kolejności do wątpliwości interpretacyjnych związanych z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 19 czerwca

2025 r., C-396/24, należy zwrócić uwagę, że jakkolwiek w postanowieniu Sądu Najwyższego z 9 lipca 2025 r., I CSK 652/25, wypowiedziano pogląd o dopuszczalności zastosowania tzw. teorii salda także w przypadku, gdy konsument występuje przeciwko przedsiębiorcy (bankowi) o zwrot świadczeń spełnionych na podstawie nieważnej umowy, to jednak w świetle kolejnych wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej: z 27 listopada 2025 r., C-746/24, z 11 grudnia 2025 r., C-767/24 i z 22 stycznia 2026 r., C-902/24, trzeba przyjąć iż zastosowanie teorii salda może nastąpić jedynie na korzyść konsumenta, gdy to przedsiębiorca występuje przeciwko konsumentowi o zwrot świadczeń spełnionych na podstawie nieważnej umowy kredytowej. Natomiast w odwrotnej relacji procesowej obowiązuje teoria dwóch kondykcji, co ma również istotne znaczenie dla kwestii wymagalności roszczeń odsetkowych konsumenta.

Ubocznie odnotować też trzeba, iż Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej już wyjaśnił, że w razie stwierdzenia nieważności umowy kredytowej zawartej przez przedsiębiorcę z konsumentem, konsument jest uprawniony do domagania się od przedsiębiorcy zwrotu świadczeń spełnionych przez konsumenta w wykonaniu tej umowy oraz odsetek za opóźnienie od momentu upływu terminu nałożonego na danego przedsiębiorcę do wykonania tego zobowiązania, po tym jak przedsiębiorca ten otrzyma wezwanie do zwrotu tego świadczenia (zob. wyrok z 14 grudnia 2023 r., C – 28/22). Powstanie stanu wymagalności roszczenia o zwrot świadczenia spełnionego w wykonaniu nieważnej umowy oraz stanu opóźnienia w realizacji tego roszczenia przez zobowiązanego, nie jest uzależnione od stanowiska konsumenta co do braku jego zgody na dalsze obowiązywanie umowy zawierającej klauzule abuzywne (zob. wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 7 grudnia 2023 r., C - 140/22). Ponadto w świetle orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej również i przedsiębiorcy – w przypadku nieważności umowy kredytowej – przysługuje roszczenie o zwrot kapitału wypłaconego konsumentowi w wykonaniu tej umowy, z odsetkami za opóźnienie od dnia wezwania konsumenta do zapłaty (zob. wyrok z 15 czerwca 2023 r., C – 520/21 oraz postanowienie z 11 grudnia 2023 r., C – 756/22). Wreszcie istotnych wskazówek interpretacyjnych w kwestii wymagalności roszczeń kondykcyjnych konsumenta i przedsiębiorcy, a tym samym i wzajemnych roszczeń odsetkowych z

perspektywy zarzutu potrącenia dostarcza wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 22 stycznia 2026 r, C-902/24.

Natomiast co do pozostałych podnoszonych we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania kwestii prawnych i wątpliwości interpretacyjnych dotyczących tzw. kredytów frankowych należy stwierdzić, że zostały one już wyjaśnione szczegółowo w orzecznictwie sądowym (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego w sprawach I CSK 2225/23, I CSK 2268/23, I CSK 2291/23 i I CSK 2334/23 oraz wyroki w sprawach II CSKP 957/23, II CSKP 1002/23, II CSKP 1956/22, II CSKP 2164/22 i II CSKP 2295/22, II CSKP 690/23, II CSKP 1996/22, II CSKP 2231/22 i II CSKP 278/23, II CSKP 380/23, II CSKP 617/23).

Z tego względu Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. w zakresie zaś odsetek, opierając się na art. 98 § 1¹ k.p.c. w zw. z art. 19 ust. 1 i art. 31 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 614) oraz przy uwzględnieniu § 2a rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 sierpnia 2014 r. w sprawie określenia brzmienia klauzuli wykonalności (jedn. tekst: Dz. U. z 2021 r., poz. 2324). Zasądzone koszty obejmują wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone według stawki minimalnej (§ 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie - jedn. tekst: Dz. U. z 2023 r., poz. 1964 ze zm.) oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa (k. 464).

Władysław Pawlak

[PG]

[SOP]

